

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

قال الله تعالى:

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾

Yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de Ehl-i Beyt
Hakkında Şöyle Buyurmuştur:

**"Allah sadece siz Ehl-i Beyt'ten tüm
kötülükleri gidermek ve sizi tertemiz
kılmak ister."**

(Ahzâb / 33)

İMAM ALİ'NİN (a.s) MUSHAFI

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ):
إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ: كِتَابَ اللَّهِ، وَعِتْرَتِي أَهْلَ
بَيْتِي، مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا أَبَدًا، وَأَنْتَهُمَا لَنْ
يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ.

(ورد بصيغ مقاربة في صحيح مسلم، ج ٧، ص ١٢٢، سنن السدarmi، ج ٢،
ص ٤٣٢، مسند احمد، ج ٣، ص ١٤، ١٧، ٢٦، ٥٩، ج ٤، ص ٣٦٦، ٣٧١،
ج ٥، ص ١٨٢، مستدرک الحاكم، ج ٣، ص ١٠٩، ١٤٨، ٥٣٣، و....)

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmaktadır:
“Ben sizin aranızda iki paha biçilmez emanet
bırakıyorum: -Biri- Allah’ın kitabı ve -diğeri-
ıtratım, Ehl-i Beyt'im. Bu ikisine sımsıkı
sarıldığınız müddetçe asla sapmazsınız. Bu
ikisi Kevser Havuzu'nun başında bana
varıncaya kadar birbirinden ayrılmazlar.

(Bu hadis buna yakın tabirlerle şu kaynaklarda
geçmektedir: Sahih-i Müslim, c.7, s.122; Sünen-i
Daremî, c.2, s.432; Müsned-i Ahmed, c.4, s.14, 17, 26,
59, c.4, s.466, 471, c.5, s.182; Müstedrek-i Hakim, c.4,
s.109, 148, 533 vs...)

İMAM ALİ'NİN (a.s) MUSHAFI

Çeviren:
Cafer BENDİDERYA

Dünya Ehlibeyt (a.s) Kurultayı

نام کتاب: فی رحاب اهل
البيت (ع) - 3
مصحف الامام علي (ع)
نویسنده: گروه پژوهش و عبد
الرحيم الموسوي
مترجم: جعفر بندي دريا
زبان ترجمه: تركي استانبولي

İmam Ali'nin (a.s) Mushafı

Yazan: Telif Heyeti – Dünya Ehl-i Beyt Kurultayı

Çeviren: Cafer BENDİDERYA

Gözden Geçiren: Murteza Turabi

Hazırlayan: Kültürel Yardımcılık,
Tercüme Bürosu

Baskı: Leyla

Baskı Sırası: 1. Baskı

Baskı Tarihi: 2007

Yayınlayan: Dünya Ehl-i Beyt
aleyhimi's-selâm Kurultayı

Tiraj: 3000

ISBN:

Site : www.ahl-ul-bayt.org

E-mail: info@ahl-ul-bayt.org

Baskı Hakları Yayıncıya Aittir

İÇİNDEKİLER

YAYINCININ ÖNSÖZÜ	9
Önsöz	13
İmam Ali'nin (a.s) Mushaf'ı.....	15
Resul-i Ekrem (s.a.a) Kur'an'ı Bir Araya	
Toplamış mıdır?	18
"İmam Ali'nin (a.s) Mushafı" İsmi Nereden	
Geldi?	20
Ashabın Mushafı Birbirinden Farklı Mıydı	
Ve Her Birinin Belli Bir Özelliği Mi Vardı?	21
İmam Ali'nin (a.s) Mushafı Ne Zaman	
Toplamıştır.....	22
İmam Ali'nin (a.s) Mushafının Diğer	
Mushaflardan Farkı.....	23
Acaba İmam Ali (a.s) Kendi Mushafını Halka	
Sundu mu?	25
İmam Ali (a.s) Neden Mushafını Osman'ın	
Hilafeti Döneminde Sunmadı?	26
İmam Ali'nin Mushafı Ne Oldu?	27
İmam Ali'nin mushafı hakkında Ehl-i Sünnet	
ulemasının görüşü:	28
İmam Ali'nin mushafı konusunun özeti	28

Yayıncının Önsözü

Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinin koruduğu ve izleyicilerinin yok olup gitmekten muhafaza ettikleri Ehl-i Beyt (a.s) mirası İslam öğretilerinin çeşitli dallarını içine alan kapsamlı bir okuldur. Bu okul asırlar boyunca bu saydam kaynaktan su alıp ümmetin istifadesine sunan yetenekli kişiler yetiştirmiş ve İslam ümmetine Resulullah'ın Ehl-i Beyt'ini (a.s) izleyen büyük alimler sunmuş, Bunlar İslam medeniyetinin içinden ve dışından gelen çeşitli soru ve fikirlere sağlam ve ikna edici cevaplar vererek şüphelerin kökünü kazımıştır.

Dünya Ehl-i Beyt (a.s) kurultayı, üzerine düşen sorumluluğu göz önünde bulundurup Ehl-i Beyt (a.s) çizgisi ve olanların yüce mektebini izleyerek risalet harimini savunmayı, çeşitli ekol mensupları ve İslam düşmanlarının onun gerçeklerini gizleyip yok

etmek amacıyla yönelttikleri tehditleri azimli bir şekilde defetmeyi ve şüphelerine en güzel üslupla cevap vermeyi üstlenmiştir.

Bu konuda Ehl-i Beyt (a.s) Mektebi ulehasının kitaplarında yer alan tecrübeler gerçekten kendi alanında paha biçilmez bir değer taşımaktadırlar. Çünkü bu tecrübeler akıl ve delile, çirkin taassup ve heveslerden arınmış bilimsel temellere dayanmaktadırlar; ayrıca selim fitrat, akıl ve mantığın ölçüleri doğrultusunda ulema ve düşünörlere hitap etmektedir.

Dünya Ehl-i Beyt (a.s) kurultayı geçmiş asırlarda ve özellikle günümüzde İslam ve Müslömanlara karşı kin güden bazı çevrelerin internet kanalları vb. araçlarla gündeme getirdikleri şüphelere reddiye, soru-cevap ve tartışma konusunda elde ettiğı zengin tecrübeleriyle hakikat susamışları için yeni bir çağ açmıştır. Bu doğrultuda her türlü çirkin davranıştan kaçınmaya özen göstermiş, akıl ve ruhların çok hızlı bir şekilde mükemmelleşmeye doğru gittiğı bir asırda Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinin bütün âleme sunduğı gerçeklerden gereğince yararlanılması için düşünörleri ve hakikat taliplerini harekete geçirmeyi azmetmiştir.

* * *

Elinizdeki kitabı hazırlayan DÜNYA EHL-İ BEYT KURULTAYI telif heyetine ve eseri Türkçe'ye kazandıran sayın “Cafer BENDİ-DERYA”ya teşekkür ediyor ve çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Yine, bu eserin hazırlanmasında zahmetleri geçen tercüme bürosundaki aziz kardeşlerimiz ve sadık arkadaşlarımıza tüm samimiyetimizle teşekkür ediyor, kültürel cihad meydanında bu küçük adımın mevlamızın rızasını kazanmasını temenni ediyoruz.

Dünya Ehl-i Beyt (a.s) Kurultayı – Kum

Önsöz

Hz. Emiru'l-Müminin Ali'nin (a.s) Nehc-u'l-Belağ'a'daki apaçık buyruklarından, aramızdaki Kur'an'ın, Allah Teala'nın son peygamberi Hz. Muhammed'e (s.a.a) indirdiği kitap olduğu anlaşılmaktadır. Allah Teala risaletin ispatı ve tespiti için nazil olan Kur'an-ı Kerim'i risaletin ebedi oluşuna bir delil olsun diye kıyamete kadar korumayı üstlenmiştir.

Kur'an-ı Kerim insanlar için ilahî hidayeti ve Allah'ın kullarına seçmiş olduğu ve kıyamet günü onunla kullarına delil getireceği kâmil dini içermektedir.

İmam Ali (a.s) ebedi yaşayan buyruklarında ebedi kitaptan bahsederek onun Resul-i Erkem'e (s.a.a) nazil olan, o hazretin döneminde bir araya toplanan ve nesilden nesle Müslümanlara ulaşan elimizdeki bu Kur'an olduğunu ve ondan bir harf veya bir kelime bile eksiltilmediğini apaçık bir şekilde beyan etmiştir.

Hz Ali (a.s) şöyle buyuruyor: *"Bilin ki şu Kur'ân, öğüdünde aldatmayan, yol göstermede insanı azdırmayan, söyleyişte yalan*

*söylemeyen bir öğütçüdür. Kur'ân'la oturup kalkan, doğrulukta, fazla bir şeye ulaşmadan, körlükte noksana erişmeden oturup kalkmaz. Bilin ki hiç kimseye Kur'ân'dan sonra bir ihtiyaç, bir yoksulluk gelip çatmaz; hiç kimseye onsuz bir zenginlik ulaşmaz. Dertlerinize O'ndan şifâ dileyin; güçlüklerinize O'ndan yardım isteyin; çünkü o en büyük derde bile devâdır ki o da küfürdür, nifâktır, azgınlıktır, sapıklıktır. Allah'tan Kur'ân'la dileğinizi dileyin; O'nun sevgisiyle Allah'a yönelin."*¹

Hz. Ali'nin (a.s) döneminde ve günümüz Müslümanları arasında Kur'an-ı Kerim hakkında nakledilen yukarıdaki sözler İmamın (a.s) şu sözlerini tefsir etmektedir: "*Kur'an benimle birlikte; onunla olduğum zamandan beri ayrılmadım.*"²

Ebedî olan Kur'an-ı Kerim hakkında İmam Ali'nin (a.s) tutumu budur. Ancak bu ilahî kitabın düşmanları Müslümanlar arasında tefrika çıkarmak için çeşitli komplolara başvurmuş, bu cümleden Kur'an'ın hamilleri, denkleri, koruyucuları ve ayetlerinin Resulullah'a (s.a.a) nazil olduğu şekilde

¹ - Nehcü'l - Belaga, hutbe: 176. Yine bu konudaki nassların tamamını görmek için bkz. El-Mu'cemu'l - Mevzu'îyy-u li Nehci'l - Belaga.

² - Age. hutbe: 122.

müfessirleri olan Ehl-i Beyt (a.s) ve izleyicilerine iftirada bulunarak Ehl-i Beyt'in (a.s) elinde halk arasında mevcut olan Kur'an'dan başka bir Kur'an bulunduğunu söylemişlerdir.³ Ve Ehl-i Beyt (a.s) önderlerinin hadislerini içeren kitaplarda bu konuyla ilgili rivayetler vardır, demişlerdir..

Bu konudaki rivayetlerin ışığında hak ve hakikat izleyicilerinin bildikleri ve düşmanların üstünü örtmeye çalıştıkları gerçeğin gün ışığına çıkması için bu vahim sanıyı cevaplamaya çalışacağız. Rivayetlerde geçen İmam Ali'nin (a.s) mushafının ne olduğu anlaşılması için Resulullah'ın (s.a.a) döneminden İmam Ali'nin (a.s) dönemine kadar Kur'an-ı Kerim'in tarihiyle ilgili özet bir araştırma yer vereceğiz.

İmam Ali'nin (a.s) Mushaf'ı

Kur'an-ı Kerim'in bir araya toplanış tarihi incelenmedikçe İmam Ali'nin (a.s) Mushaf-ı hakkında bahsetmek imkânsızdır. Çünkü İmam Ali'nin (a.s) Mushaf'ı, Kur'an-ı Kerim ve

³ - Ehl-i Beyt İmamları (a.s) ve ashaplarının yanında Kur'an ile ilgili kitapların bulunmadığını söylemek istemiyoruz elbette; onların yanında Kur'an tefsiri, te'vili, nüzul sebepleri ve diğer konularla ilgili kitaplar vardır.

onunla ilgili konuların bir araya toplanmasından başka bir şey değildir.

Kur'an-ı Kerim'in surelerinin sıralandırılması, toplanış tarihi, irabı ve noktalandırılışı ve yine onun cüz ve hiziblere bölünüşü kısa bir zaman diliminde gerçekleşmiş bir olay değildir. Risaletle başlayan Osman'ın döneminde Kur'anların tek nüshada toplanması ve Halil b. Ahmed-i Ferahidi tarafından iraplandırılmasıyla son bulan bu sürecin üzerinden uzun dönemler geçmiştir.

Tarihçiler Kur'an-ı Kerim'in üç merhalede toplandığını belirtmişlerdir:

Birinci merhale Resul-i Erkemi (s.a.a) dönemi: Bu dönemde Kur'an yazılarak veya ezberlenerek sinelerde toplanıyordu. Kur'an kâğıt, deri, hurma ağacı, ince taş ve deve kemiği üzerine yazılıyordu. Zeyd b. Sabit şöyle diyor: Biz Resulullah'ın (s.a.a) yanında telif ediyorduk; yani Kur'an-ı Kerim'i deri üzerine yazıyorduk.⁴

İkinci Merhale: Ebubekir'in Dönemi: Bu dönemde ashabın hafızasından yararlanılarak Kur'an'ın bir nüshası hurma ağacı ve deri üzerine yazıldı.⁵

⁴ - el-Müstedrek, c. 2, s. 611.

⁵ - el-İtkan, c. 1, s. 202; Müstedrek-i Hakim, c. 3, s. 656.

Üçüncü Merhale: Osman b. Affan'ın Dönemi: Bu dönemde Kur'an bir ciltte toplandı ve Osman halkı bir Kur'an'ı kıraati izlemeye zorladı, onun üzerinde nüshalar çıkararak diğer şehirlere gönderdi ve diğer Mushafları yakıtı.⁶

-Bu merhalelere özet olarak değindikten sonra şimdi her birini ayrı ayrı inceleyip eleştireceğiz.-

Birinci merhalede:

İmamiye ulemasından bir grup, Kur'an-ı Kerim'in Resulullah'ın (s.a.a) döneminde toplandığı görüşünü savunmaktadırlar. Onlar diyorlar ki: Resul-i Ekrem (s.a.a) dünyadan göçmeden önce çok sayıdaki Kur'an hafızalarının ezberlediği ve o hazretin kendi döneminde Kur'an'ı toplayan kimselerin Mushafları göğsünde bulunan Kur'an'la karşılaştırmıştır. Buna delalet eden birçok rivayet de vardır. Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kim Kur'an'ı ezberlemek için okursa Allah onu cennete sokar ve ailesinden on kişi hakkında onun şefaatinin kabul eder."*⁷

⁶ - el-İtkan, c. 1, s. 211.

⁷ - Mecmau'l – Beyan, c. 1, s. 85; el-Menahilu'l – Urefa, c. 1, s. 234; Müsned-i Ahmed, c. 5, s. 324; Mebahis-u Ulumi'l – Kur'an, s. 121; Hayatu's - Sahabe, c. 3, s. 260; Müstedreku'l – Hakim, c. 3, s. 356.

Resulullah (s.a.a) bizzat Kur'an yazılmasını kontrol ediyordu. Zeyd b. Sabit şöyle diyor:

"Ben Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna giriyor ve hazretin imlasıyla Kur'an'ı bir deri üzerine veya bir parça üzerine yazıyordum. Yazıp bitirdikten sonra hazret *"Onu oku"* buyuruyor, ben de onu okuyordum. Bir şeyi eksik yazmış olsaydım onu düzeltiyordum ve çıkıp sonra halkın arasına gidiyordum."⁸

Yine şöyle rivayet edilmiştir: Ashab Kur'an'ı baştan sona kadar okuyup hatmediyor Resulullah (s.a.a) da, *"Kim Kur'an'ı hatmederse Allah katında bir duası kabul olur"* buyuruyordu.⁹

Resul-i Ekrem (s.a.a) Kur'an'ı Bir Araya Toplamış mıdır?

Şunu söylemek gerekir ki, Resulullah'ın (s.a.a) yanında bir araya getirmiş bir Kur'an vardı.

Bir rivayette şöyle geçer. Osman b. Ebi'l As, Sakif kabilesinin temsilcileriyle birlikte Resulullah'ın (s.a.a) yanına gidişini şöyle anlatıyor: Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna gidip

⁸ - Mecmeu'z - Zevaid, c. 1, s. 152.

⁹ - Kenzu'l – Ummal, c. 1, hadis: 2280.

yanındaki Mushaf'ı istedim. Hazret onu bana verdi.¹⁰

Resulullah (s.a.a) hurma ağacı, ipek ve deve kemiğinin üzerine yazılmış bir Mushafı yatağının arkasına bırakmıştı. Hz. Ali'ye (a.s) onu alarak bir araya toplamasını emretmişti.¹¹

İkinci merhale:

Bu merhalede Kur'an-ı Kerimin Ebubekir döneminde toplandığı söylenmektedir. Bu merhalede Kur'an'ın toplanışıyla ilgili rivayetler birbiriyle çelişki içerisindeler ve bizim incelemek istediğimiz konuyla herhangi bir ilişki yoktur.

Ancak İmam Ali'nin (a.s) Mushafı ve o hazretin Müslümanların elinde bulunan Kur'an dışında bir Kur'an'ı olduğu şüphesine gelince, bu konuda hiçbir delil yoktur ve bu temelsiz bir şüphedir.

Elbette bir grup Şii ve Sünni rivayetlerinden İmam Ali'nin (a.s) Resulullah'ın (s.a.a) vefatından sonra Kur'an-ı Kerim'i toplamak için Resulallah'ın (s.a.a) emriyle halktan uzaklaşıp bir kenara çekildiği anlaşılmaktadır. Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: *"Kur'an'ı bir araya toplamadıkça omzuma aba alıp dışarıya çıkmayacağım"* Bu nedenle

¹⁰ - Mecmain - Zevaid, c. 9 s. 371, Hayatu's - Sahabe, c. 3, s. 344.

¹¹ - Kenzu'l - Ummal, c. 2, hadis. 4792.

İmam'ın (a.s) Kur'an'ı toplayıp bitirinceye kadar namaz kılmak dışında omzuna aba almadığı rivayet edilmiştir.¹²

"İmam Ali'nin (a.s) Mushafı" İsmi Nereden Geldi?

Zeyd, İbn Mes'ud, Ubey b. Ka'b, Ebu Musa Eş'ari ve Mikdad b. Esved'in mushafları olduğu gibi İmam Ali'nin (a.s) de topladığı bir Mushaf vardı; nitekim Aişe'nin de topladığı bir Mushafı vardı.

Kufe halkı Kur'an'ı İbn Mes'ud'un, Basra halkı Ebu Musa Eş'ari'nin, Şam halkı Ubey b. Ka'b'ın ve Dimaşk halkı ise Mikdad'ın topladığı Mushaf üzerinden kıraat ediyorlardı. (Kıraatler yani harflerin harekeleri açısından Mushaflar arasında fark günümüzde olduğu gibi o dönemde de bazı farklar vardı.)

Fakat bu Mushaflar ve bunların üzerinden yapılan kıraatler Osman'ın hilafeti döneminde

¹² - Şerh-u Nehci'l - Belaga-i İbn Ebi'l - Hadid, c. 1, s. 27; İtkan-i Siyutî, c. 1, s. 204; Ensabu'l - Eşraf, c. 1, s. 587; Tabakat-u Kübra, c. 2, s. 338; Menahilu'l - Urefa, c. 1, s. 247; Kenzu'l - Ummal, c. 2, s. 558, hadis: 4792.

geride bırakıldı; Osman bu şehirler için bir Mushaf gönderdi ve diğer Mushafları yaktı.¹³

Ancak İmam Ali'nin (a.s) topladığı Mushafa gelince; ileride açıklayacağımız gibi, Hazret bu Mushafı kendisi ve Ehl-i Beyt'i için sakladı ve İslam ümmetinin vahdet ve birliğini korumak için onu dışarı çıkarmadı.

Ashabın Mushafı Birbirinden Farklı Mıydı Ve Her Birinin Belli Bir Özelliği Mi Vardı?

Tarihçiler bu Mushaflar arasında surelerin öncelik ve sonralığı bakımından fark olduğunu bildiriyorlar. Örneğin: İbn Mes'ud'un Kur'an'ı yedi büyük sureyi (Bakara, Nisa, Al-i İmran, Araf, En'am, Maide, Yunus) önce geçirerek, ondan sonra mein (yaklaşık olarak 100 ayeti bulunan ve Tevbe, Neml, Hud, Yusuf, Kehf, İsrâ, Enbiyâ, Tâhâ, Müminun, Şuerâ ve Saffat) surelerini, sonra mesanî (yüzden aşağı ayeti bulunan sureler), sonra Hâ Mim'lerin (Ha Mim diye başlayan sureler), sonra Mumtehinat ve sonunda da mufesselati¹⁴ (er-Rahman

¹³ - Salih-i Buhari, c. 6, s. 225 ve 226; Mesahif-i Secistenî, s. 11 – 14; el-Kamil-u fi Tarih, c. 3, s. 55; el-Burhan, c. 1, s. 239 - 243.

¹⁴ -Bu surelerin bu isimle adlandırılmasının farkı aralarındaki mesafelerinin yakınlığı ve fasılların çokluğudur.

suresinden Kur'an'ın sonuna kadar) sıralayarak toplamıştır.

Ubey b. Ka'b da kendi topladığı Mushafda Enfal suresini öne geçirmiş ve onu Yunus suresinden sonra ve Tevbe suresinden önce yazmış, Meryem Şuera ve Hac surelerini Yusuf surelerinden öne geçmiştir.¹⁵

İmam Ali'nin (a.s) Mushafı Ne Zaman Toplamıştır

Resulullah'ın (s.a.a) dünyadan göçmesinden sonra Peygamber'in direkt emriyle Kur'an'ı toplayan ilk kişi Ali b. Ebutalip idi.¹⁶ İmam Ali (a.s) evde oturarak Kur'an'ı toplayıp nüzul sırasına göre düzenlemeye koydu.

İbn Nedim kendi senediyle şöyle rivayet etmiştir. "Hz. Ali (a.s) Resulullah'ın (s.a.a) vefatından sonra insanların ihtilaf ve dağınıklığını görünce Kur'an-ı Kerim'i toplamadıkça sırtına aba alıp dışarı çıkmamaya yemin etti."¹⁷

Muhammed b. Sirin, İkrime'den söyle rivayet etmiştir: Ebubekir'in hilafeti başlayınca

¹⁵ - et-Temhid - Muhammed Hadi Marifet, c.1, s. 312.

¹⁶ - Tefsir-i Kummî, s.745; Biharu'l – Envar, c. 92, s. 48, hadis: 5.

¹⁷ - Menakıb, c. 2, s. 40.

Ali b. Ebutalip evde oturarak Kur'an'ı toplamakla meşgul oldu.

İbn Sirin diyor ki: İkrime'den "Acaba diğerlerinin topladığı Kur'an da nüzul sırasına göre miydi?" diye sordum; bana şöyle cevap verdi: "Bütün insanlar ve cinler bir araya toplansa Kur'an'ı Ali b. Ebutalib gibi toplayamazlar."

İbn Sirin diyor ki: Ben bu Kur'an'ı elde etmek için Medine'ye mektup yazdım fakat onu elde edemedim.¹⁸

İmam Ali'nin (a.s) Mushafının Diğer Mushaflardan Farkı

İmam Ali'nin (a.s) Resulullah'ın (s.a.a) dünyadan göçmesinden sonra topladığı bir mushafı olduğu anlaşıldıktan sonra şöyle bir soruyla karşılaşmaktayız: Acaba bu mushafı diğerlerinden ayıran özellik neydi ve o hazretin mushafının ondan sonra toplanan diğer mushaflarla bir farkı var mıydı?

Bu sorunun cevabında şunu söylemek gerekir: Evet, İmam'ın mushafıyla diğer mushaflar arasında fark vardır; nitekim onların kendi aralarında da birbiriyle farkları vardır.

¹⁸ - Siyutî İtikan, c. 1, s. 57; Tabakat, c. 2, s. 101; İstiab (İsabe kitabının dipnotunda), c. 2, s. 253; et-Teshil-u Ulumi't - Tenzil, c.1, s. 4, Biharul - Envar, c. 92, s. 88, h.27; Tefsir-u Âlai'r Rahman, c. 1, s. 18.

İmam Ali (a.s) bu mushafı nüzul sırası, nazil olduğu yer ve nüzul sebebiyle bazı ayetlerin tefsiri ve açıklamasıyla toplamıştır.

Kısaca İmam Ali'nin (a.s) mushafının özellikleri şunlardır:

1- Sure ve ayetlerin sıralanması nüzul sırasına göre yapışmış, ilk nazil olan şey tam bir titizlikle ilk olarak düzenlenmiştir.

2- Kur'an-ı Kerim'in kıraati olduğu gibi kaydedilmiş, korunmuş, hiçbir değişime maruz olmamıştır.

3- Haşiyesinde açıklamalar vardır; ayetin nazil olmasını gerektiren sebep ve olay kaydedilmiş ve ayetin indiği yer ve kimlerin hakkında indiği kaydedilmiş.

4- Belli bir zaman, mekan ve kişiye ait olmayacak şekilde ayetlerin umumi yönlerini belirten açıklamaları içermektedir.¹⁹ Çünkü Kur'an ayetleri güneş ve ay gibi akıcı ve ebedidirler. İmam Ali'nin (a.s) aşağıdaki buyruğunda geçen "Tevil" kavramından maksat da budur. Nitekim bazı hadislerde de geçen tenzilden maksat ayetin inmesine sebep olan zaman surecindeki olaydır tevil isen ayetin genel manasıdır.-

İmam Ali (a.s) buyuruyor ki: *"Resulullah (s.a.a) nazil olan her ayeti bana okudu; o,*

¹⁹ - et-Temhid-u Min Ulumi'l - Kur'an, c.1, s. 292.

ayeti imla ediyor ve ben de yazıyordum. Yine onun te'vil ve tefsirini, nasih ve mensuhunu, muhkem ve muteşabihini bana öğretti ve Allah'tan onları ezberlememi ve anlamamı diledi; Resulullah'ın (s.a.a) benim hakkımda ettiği bu duadan sonra ne Allah'ın Kitabı'ndan bir ayeti, ne de hazretin imlasıyla yazdığım bir ilmi unuttum."²⁰

Yine bu mushaf muhkem, muteşabih, nasih, mensuh, tefsir ve tevil gibi bazı Kur'an bilimlerini içeriyor.²¹

Acaba İmam Ali (a.s) Kendi Mushafını Halka Sundu mu?

Evet; İmam Ali (a.s) Kur'an'ı topladıktan sonra onu halkın arasına getirip şöyle buyurdu: Ben Resulullah dünyadan göçtükten sonra hazrete gusul verip kefen ve defniyle uğraştım. Ondan sonra Kur'anla ilgilendim; nihayet onu tümünü topladım. Allah Teala'nın, Resulüne (s.a.a) nazil ettiği tüm ayetleri bir araya getirdim.²²

²⁰ - el-Burhan Tefsiri, c.1, s. 16, h. 14.

²¹ - Bkz. el-İrşad ve'r – Risaletu's - Serviye, Şeyh Mufid; A'yanu's - Şia, c. 1, s. 89; Abyari, Tarih-i Kur'an, s. 85; Hakaiku'l - Hamme Havlê Kur'ani'l - Kerim, s. 153 - 158.

²² - İhticac-i Tabersi, s. 82.

İmam Ali (a.s) kendi topladığı mushafı halka sunup onun özelliklerini açıkladı. Bunun üzerine kavmin ileri gelenlerinden bir kişi ayağa kalkarak Ali'nin topladığı Kur'an'dan biraz okuduktan sonra, "Ey Ali bunu geri götür. Bizim buna ihtiyacımız yok dedi."²³

Bunun üzerine İmam Ali (a.s) şöyle buyurdu: *"Allah'a andolsun! Bugünden sonra bir daha onu görmeyeceksiniz. Kur'an'ı topladıktan sonra okumanız için size bildirmem gerekiyordu (onun için buraya getirip size sundum.)"*²⁴

İmam Ali (a.s) Neden Mushafını Osman'ın Hilafeti Döneminde Sunmadı?

Osman'ın hilafet döneminde mushaflar arasındaki kıraat farkları nedeniyle Müslümanlar itiraz ettiler. Talha, İmam Ali'den (a.s) Resulullah (s.a.a) dünyadan göçtükten sonra topladığı Kur'an'ı halka sunmasını isteyerek ona "Topladığınız Kur'an'ı hakla sunmanızı engelleyen şey nedir?" diye sordu. İmam (a.s) ilk önce cevap vermedi. Talha sorusunu tekrarlayarak, "Ey Ebu'l

²³ - age. s. 82; Selim b. Kays'ın kitabı, s. 72; Menakıb, c. 1, s. 40 ve 41; Biharu'l - Envar, c. 92, s. 51, h. 18.

²⁴ - Tefsir-i Safi, c. 1, s. 36.

Hasan! Kur'an hakkındaki sorumu cevaplamadın! Onu halka sunmayacak mısın?" dedi.

Bunun üzerine İmam (a.s) Talha'nın sorusuna cevap vermekten çekinmesinin nedeni, İslam ümmetinin vahdetinin bozulmasından endişe etmesi olduğunu belirterek şöyle buyurdu: *"Ey Talha! Ben kasıtlı olarak cevap vermedim sana. Söyler misin acaba, halkın topladığı mushaf tümü Kur'an mıdır yoksa onlarda Kur'an'dan olmayan bir şeyler mi var?"*

Talha, "Onun tümü Kur'an'dır" dedi.

İmam (a.s), *"Ona amel edecek olursanız cehennem ateşinden kurtulur, cennete girersiniz"* buyurdu.²⁵

İmam Ali'nin Mushafı Ne Oldu?

Rivayetlerden, İmam Ali'nin (a.s) topladığı mushafı kendisiden sonraki Ehl-i Beyt İmamlarına verdiği ve onun Ehl-i Beyt İmamlarından birinden diğerine geçtiği ve onu Hz. Mehdi (a.s) zuhur edinceye kadar kimseye göstermeyecekleri anlaşılmaktadır.²⁶

²⁵ - Selim b. Kays'ın kitabı, s. 110; Biharul - Envar, c. 92, s. 42, h. 1

²⁶ - Biharul - Envar, c. 92, s. 42, h. 1.

İmam Ali'nin mushafı hakkında Ehl-i Sünnet ulemasının görüşü:

İmam Ali'nin (a.s) mushafıyla ilgili rivayetler Ehl-i Sünnet ulemasına da gizli kalmamıştır. İbn Nedim şöyle diyor: İmam Ali'nin mushafı, Kur'an'ın toplandığı ilk mushaftır. Bu mushaf Cafer oğullarının yanındadır; bir rivayete göre de İmam Hasan'ın oğulları birbirlerinden miras almışlardır.²⁷

İbn Sirin, İmam Ali'nin (a.s) mushafını Medine'de aramış, fakat elde edememiştir ve onun hakkında, "Keşke içi ilimle dolan bu kitabı ele geçirebilseydim" demiştir.²⁸

İmam Ali'nin mushafı konusunun özeti

İmam Ali (a.s), Resulullah (s.a.a) dünyadan göçtükten sonra Kur'an'ı toplamıştır. İmam'ın (a.s) topladığı Kur'an'ın sure ve ayetleri günümüzde Müslümanların elinde bulunan Kur'an'ın sure ve ayetleri ile aynıdır. Bu Kur'an'da sureler nüzul sırasına göre yazılmış, haşiyesine nüzul sebebi kaydedilmiştir. Fakat sahabelerden bazıları buna karşı siyasi bir tutum sergilemiş ve Hz.

²⁷ - İbn Nedim, Fihrist, s. 47 ve 48.

²⁸ - Tabakat, c. 2, s. 101 ve yine ondan İtkan'da, c. 1, s. 57.

Ali (a.s)'ın mushafının haşiyesinde yer alan tefsir ve açıklamaların kendilerinin aleyhine olduğunu düşünerek bu mushafın yayılmasını kabul etmemişlerdir.

Şimdiye kadar yaptığımız açıklamalardan Kur'an-ı Kerim'in Hz. Ali (a.s) mushafındaki metnin diğer Mushaflardaki metinle tamamen aynı olduğu anlaşılmış oldu; fakat Şia düşmanları Müslümanlar arasında tefrika çıkartmak için diyorlar ki: "Şii'ler İmam Ali'nin (a.s) Müslümanlarının elindeki Kur'an'dan başka bir Kur'an'ı olduğunu iddia ediyorlar!!"²⁹

²⁹ - Bkz. Eş-Şi'at-u ve's – Sünnet-u li İhsan-i İlahi, Zuheyr, s. 88 ve onun gidişatını izleyen diğer kişiler.